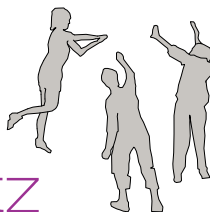

Jon Ajouria, Pablo Maguregui eta Eider Camarero °

Birpristinazio energetikorantz

Aldiri, 2012, III, 10, 20, ISSN 1889-7185
Jasotze-data: 2012-4-5 / Onarpen-data: 2012-4-15

LABURPENA: Etorkizunari begira, etxebizitzaren eraikuntza-eraren gako eraberritzean aurkituko dugu egungo arkitektook. Ondareari etekin ekonomiko ateratzea inbertsio pribatua erakartzeko guztiz beharrezkoa izan behar da, beharrezkoak diren lan guztiei ezin zaielako diru publikoarekin eutsi.

GAKO-HITZAK: Birpristinazioa, Etxebizitza, Jasangarritasuna, Ezagupena, Ondarea

ABSTRACT: In the future, the refurbishment of dwellings will be key for architects in residential buildings. In order to attract private investment, obtaining a profit will be essential, since all the necessary work cannot be carried out with public money.

KEY WORDS: Repristination, Dwelling, Sustainability, Knowledge, Heritage

“Ez dira betiko garai onenak”. Hertzainak taldeak zioen bezala, egungo egoera inoiz baino hobeto islatzen duen esaldia dugu hori. Aldaketa klimatikoak, krisi ekonomikoak, sistemaren eraberritze posibleek eta krisi existentzialak itotzen gaituztelarik, guk aukera berriak ikusi behar ditugu.

Ongizate-mailari uko ez egiteko joerak aurrezte energetikoaren gizarterantz bideratzen gaitu, beraz araua argia da: jasangarritasunak irtenbidea izan behar du, jasangarritasuna arlo guztietan, hau da, gizartean, ekonomian eta Ingurumenean.

Gizarte-jasangarritasuna bermatzeko, komunaren onurarako, indibidualtasuna kolektibitatearen menpe utzi beharko da komunitatea eraikitze -prozesuan. Lortzeko, hainbat jarrera eta funtzionamendu-prozedura aldatu beharko lirakeke.

Jasangarritasun ekonomiko, lehen aipatutako prozedurak errazteko beharrezkoa den aurretiko inbertsioa izanda, nahitaezkoa da ondarearen birgaitzea errentagarri bihurtzeko, etxebizitza-parkearen ondare-balioa inbertsioak berak argitu beharko du-elarrik. Gainera, inbertsio pribatuak, berak bakarrik, bermatuko du inbertsioaren errentagarritasuna, inbertsio publikoak behar zehaztugabe eta eraginkortasun zalantzarriak baititu. Dударik gabe, kezkarriena, epe laburrean, jasangarritasun energetikoa (ingurumenaren barne) da, kontsumoaren eta emisioen arteko balantzea. Oreka horrek bermatuko baitu datozen belaunaldien energia-iturriak ez agortzea.

Eraikuntza berrietan kontsumoaren kontrola eta, ondorioz, emisioen kontrola hobetzeko sistemak implementatu daitezke, baina berria ez den eraikin-parkea mespretxatu nahi ez badugu, hauetaz arduratu behar gara, hauek baitira iraganeko kontsumitu dutenak, gaur egun kontsumitzen ari direnak eta konfort estandarrik handitzen diren heinean gero eta kontsumo eta emisio handiagoak izango dituztenak.

Eraikina osatzen duen atal bakoitzaren jasangarritasun-maila arbuaitu behar dugu, eta balorazioa egiteko eraikina bere osotasunean aztertu behar da, eta horren eraginkortasun-maila altua izan behar dugu helburu. Ez du baliorik izan behar berogailu-sistema eraginkor batek isolamendu desegokia duen etxebizitza-eraikin batean. Etxebizitzak bizi izateko makina izan behar du, eta osotasun hau da jasangarritasun-baldintzak bete behar dituen.

Birgaitze energetikoa beharrezkoa delako kontzientziazioa gutxika subkontziente kolektiboan sartzen doala ematen du, batez ere erakunde publikoetan, eta azken horiek eraginkortasuna hobetzeko neurriak ekonomikoki bultzatzen badituzte, energiaren eskaera gutxitu egingo da eta, ondorioz, emisioak. Hemen jasangarritasunaren azken atala azaltzen da, soziala.

Birgaitze jasangarrietan beste izaera bat duten ezaugarriak argi izan behar ditugu diseinatzeko prozesuan arkitektura ondarea delako, eta informazio-iturri garrantzitsua, bizitzeko erak azaltzen baititu. Historian zehar etxebizitzak ez dira ondare bezala kalifikatu, eta hemendik ez dugu birgaitze-prozesua larregi loditzea nahi, baina aurretiko azterketa gomendagarria dela uste dugu eraikina ulertzeko. Obran ere jakituriak eta metodo zientifikoek (arkitektoaren aholkulari gisa) presentzia handiagoa izan behar dute, neurri zuzentzaile gehiago ahalbidetzen dituztelako eta, agian, eraikinaren informazio zehatzagoa lortu daiteke, gero proiektu berrian eraikinaren izaera ahalik eta gehien mantentzeko. Birgaitze-proiektu bat eraikin existentetaren dokumentatzea eta ezagutzea da, lehendabizi dagoena ahalik eta sakonen ulertuz, gero garai berrietara egokituz.

Horrela, arkitektura garai ezberdinek aldakor bihurtzen dituzten gizarte-beharrei erantzuna emateko eraikitze-artetzat ulertuz, eraikuntza-prozesu horretan parte hartzen duten elementu guztiak, behar den neurrian, hierarkizatu behar dira. Eraikitze

sistemaren erabakia hartzeko eraikinak duen eta izan duen ordena aztertu beharko dugu, gizarte-inpaktua eta bere garaian izan zuen eraikuntza-sistemarekiko bateragarritasunak, eta hiri-espazio horretan duen garrantzian baloratu, arkitekturak ez dituelako baliorik, ez badauka mamirik. Azkenengo horrek arkitektura herrikoia ulertzera behartu gaitu.

Gaur egun, etxebizitza arrazionalisten arkitekturari (Bilboko Otxarkoaga eta San Ignazio auzoak, Donostiako Bidebieta edo Gasteizko Judizmendi), etxebizitza merkeen arrazoi eta garrantzietan, gizartearen behar zehatz batetik abiatu zen arkitekturari, irteera eman behar zaio. Eraikin mota horien formalismoa aztertu eta azaleratu beharko litzateke gaur egungo behar eta bizimoldera egokitzuz, familia-eredu berriak eta bizitzeko era berriak gogoan edukiz.

Jasangarritasunaren pentsamolde honen gaztetasuna dela-eta, oraingoz eraikinetako gaitz termikoetan ikasketa gehien egiten dutenak teknikariak dira eta beren eremura eramaten dute gehienetan. Hori arazo larria izan daiteke existitzen den etxebizitza-parkerako, eraikinen beharrezana, izaera eta funtzioak txarto, edo partzialki bakarrik, kudeatzen badira.

Birgaitze eta energetiko hitzetan ez dugu soilik erantzun teknologikoetan pentsatu behar, baizik eta eraikinaren nortasunean eta hiri-espazio horren sorreran duten garrantzian ere. Etxebizitzak ondarea dira, egungo hiriaren, eta pasatu berri dugun aro ekonomikoaren hazia. Ondareak bere garrantzi fisikoaz gain, beste garrantzi handiago bat duelako, iraganaren lekuko, historian zehar ondare bezala elite gutxi batzuen eraikinak identifikatu ditugu, eta horiek garaiko biztanle gutxiren erantzukizuna besterik ez zuten. Ezin dugu utzi horrelakorik gertatzea, jasagarritasunak birgaitze-prozesuan etxebizitza-ondarearen garrantzia hartu behar du bere baitan.

© Jon Ajouria, Pablo Maguregui eta Eider Camarero PLUG arkitekto taldeko kideak dira.

